

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра лісового та садово-паркового господарства

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Інвентаризація зелених насаджень
Підготовки Бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Інвентаризація зелених насаджень» підготовки бакалавра

Розробник: Шепелюк Марія Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Шепелюк М.О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри: _____ _____ Андрєєва В. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	20 Аграрні науки та продовольство 205 Лісове господарство, Лісове господарство, Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4
		Семестр <u>7-ий</u>
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Викладач: [Шепелюк Марія Олександрівна](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: shepeliuk.mariia@vnu.edu

Розклад занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Силабус вибіркового освітнього компонента «Інвентаризація зелених насаджень» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

Мета вивчення – вивчення методичних основ обліку та інвентаризації конструктивних елементів лісопаркових та садовопаркових об'єктів різного підпорядкування, набуття вміння розпізнавати ландшафтні й таксаційні ознаки лісопаркових та паркових ділянок, користуватися спеціальними вимірювальними приладами та інструментами, володіти термінологією і класифікацією основних ландшафтно-таксаційних показників, уміти практично оцінювати таксаційні показники лісопаркового ландшафту, вивчення зв'язків і закономірностей інвентаризаційного обліку лісових та паркових ландшафтних ділянок, набуття навиків володіння принципами і методами інвентаризаційних робіт, передовою технологією обліку елементів садово-паркових об'єктів.

Основним завданням освітнього компонента «Інвентаризація зелених насаджень» є професійна підготовка фахівців лісового та садово-паркового профілю з питань матеріальної оцінки ресурсів зелених об'єктів у населених пунктах та поза їх межами. Студентам потрібно формувати знання та навички з інвентаризації об'єктів зеленого будівництва, які є технічною основою парковпорядкування.

В результаті, студенти оволодіють методами спостереження, аналізу,

інвентаризації, класифікації та обліку деревних рослин. Що у свою чергу формуватиме та розвиватиме їх здібності до ефективного планування часу для отримання необхідних результатів у виробництві та організованій роботі в колективі.

2. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні (семінарські)	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. <u>Інвентаризація зелених насаджень у населених пунктах України.</u>						
<p>Тема 1. <u>Основні терміни та визначення. Поняття про систему моніторингу довкілля та реєстр зелених насаджень.</u></p> <p>Предмет, основний зміст і задачі курсу. Роль дисципліни в професійній підготовці спеціалістів садово-паркового господарства. Структура курсу.</p> <p>Основні терміни та визначення. Поняття про систему моніторингу довкілля. Поняття про реєстр об'єктів благоустрою зеленого господарства та реєстр зелених насаджень. Нормативні законодавчі акти, що регулюють облік зелених насаджень. Усереднена вікова межа експлуатації деревних і чагарникових рослин і газонів в зелених насадженнях населених пунктів.</p>	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10
<p>Тема 2. <u>Загальні положення: об'єкти, мета інвентаризації, її види.</u></p> <p>Предмет, основний зміст і задачі курсу. Роль дисципліни в професійній підготовці спеціалістів садово-паркового господарства. Структура курсу.</p> <p>Мета та види інвентаризації. Інвентаризація зелених насаджень у населених пунктах, її об'єкти (лінійні та масивні насадження, кущові посадки, газони, квітники, парки тощо). Інвентаризація зелених насаджень поза межами населених пунктів, її об'єкти</p>	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10

(декоративні розсадники, лісові культури, природне поновлення лісу, лісопарки, лісові масиви зелених зон міст).						
Тема 3. <u>Загальний порядок проведення інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України.</u> Класифікація та характеристика об'єктів, які підлягають інвентаризації у населених пунктах України. Основна нормативно-регламентуюча документація: нормативно-правові акти, інструкції, вказівки тощо. Основні положення проведення інвентаризації у населених пунктах України.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10
Тема 4. <u>Порядок упорядкування інвентаризаційного плану.</u> Поняття про інвентаризаційний план. Геодезичні польові та камеральні роботи при упорядкуванні інвентаризаційного плану.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10
Тема 5. <u>Порядок проведення інвентаризації дерев, кущів, газонів та квітників.</u> Порядок проведення інвентаризації деревної рослинності. Польові роботи з таксації дерев. Оцінювання якісного стану окремих дерев. Визначення класу якості стану лісопаркових насаджень. Порядок проведення інвентаризації одиноких кущів та їх груп, живоплотів та бордюрів. Визначення кількості чагарників. Оцінювання якісного стану утримування кущів. Порядок проведення інвентаризації газонів. Визначення площі газонів. Оцінювання якісного стану утримування газонів. Порядок проведення інвентаризації квітників. Визначення площі квітників.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10

Оцінювання якісного стану утримування квітників.						
Разом за модулем 1	75	5	10	55	5	50
Змістовий модуль 2. <u>Інвентаризація об'єктів лісового та садово-паркового господарства поза межами населених пунктів України.</u>						
Тема 6. <u>Порядок проведення інвентаризації в деревних декоративних розсадниках.</u> Технічне приймання робіт у посівному та шкільному відділеннях розсадника. Інвентаризація сіянців методом діагональних ходів. Інвентаризація сіянців методом облікових площадок. Показники якості та стандартизація садивного матеріалу. Інвентаризація саджанців.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10
Тема 7. <u>Порядок проведення інвентаризації лісових культур та природного поновлення лісу.</u> Технічне приймання лісокультурних робіт. Інвентаризація лісових культур. Атестація незімкнутих лісових культур. Переведення лісових культур у вкриті лісовою рослинністю землі. Технічне приймання природного поновлення. Інвентаризація природного поновлення. Переведення природного поновлення у вкриті лісовою рослинністю землі.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10
Тема 8. <u>Порядок проведення інвентаризації ділянок, вкритих лісовою рослинністю.</u> Лісовпорядкування. Лісовпорядкувальна інструкція. Розряди лісовпорядкування та їх організаційно-технічні показники. Поняття про таксаційний виділ. Підстави для розмежування таксаційних ділянок. Порядок округлення основних таксаційних ознак.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10

Методи таксації лісових масивів. Технологія таксації за ходовими лініями. Основні польові документи. Основні документи, що складають у процесі камеральної обробки матеріалів інвентаризації.						
Тема 9. <u>Порядок проведення рекреаційної інвентаризації.</u> Основні показники ландшафтної таксації. Тип лісопаркового ландшафту та його визначення. Ступінь стійкості природних комплексів до рекреаційних навантажень та його визначення. Стадії рекреаційної дигресії та рекреаційна придатність території. Коефіцієнт рекреації. Клас рекреаційної оцінки та його складові: естетична оцінка, клас пішохідної доступності, додаткова оцінка. Санітарно-гігієнічна цінність. Проглядання лісопаркового ландшафту, класи проглядання і їх оцінка. Життєстійкість насаджень і її оцінка. Класи життєстійкості і їх практичне виділення. Групи фітонцидності деревно-чагарникових порід і їх видовий склад. Групи пило-газо-димостійкості деревних порід.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10
Тема 10. <u>Проектування заходів поліпшення зелених насаджень за результатами інвентаризації.</u> Санітарно-оздоровчі заходи. Заходи з формування ландшафтів. Ландшафтно-відновлювані заходи. Благоустрій території та охорона лісопарків.	15	1	2	11	1	ДС, РЗ/К / 10
Разом за модулем 2	75	5	10	55	5	50
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Розкрити поняття інвентаризації зелених насаджень та її значення для містобудування, екології та управління зеленим фондом населених пунктів.
2. Описати нормативно-правову базу інвентаризації зелених насаджень в Україні (державні стандарти, інструкції, методичні рекомендації).
3. Охарактеризувати основні об'єкти інвентаризації: дерева, чагарники, газони, квітники, лісопаркові насадження, захисні насадження.
4. Розглянути методи інвентаризації зелених насаджень (суцільна, вибіркова, маршрутна, дистанційна з використанням ГІС та аерофотозйомки).
5. Описати показники, що визначаються при інвентаризації дерев і чагарників (порода, вік, висота, діаметр стовбура, стан крони, санітарний стан).
6. Проаналізувати методи оцінки санітарного та фітосанітарного стану зелених насаджень (класи життєздатності, пошкодження, ураження хворобами та шкідниками).
7. Охарактеризувати документацію, що складається за результатами інвентаризації (інвентаризаційні відомості, плани, паспорти зелених насаджень, бази даних).
8. Розглянути роль геоінформаційних систем (ГІС) та цифрових технологій у сучасній інвентаризації зелених насаджень.
9. Пояснити значення інвентаризації для планування догляду, реконструкції та розвитку зелених зон у населених пунктах.
10. Проаналізувати типові проблеми та помилки при проведенні інвентаризації зелених насаджень і запропонувати шляхи їх усунення.

Перелік тем практичних робіт

- Складання інвентаризаційного плану об'єкта.
- Оформлення робочого щоденника обліку зелених насаджень.
- Оформлення паспорта інвентаризації об'єкта зеленого господарства.
- Інвентаризація в посівному відділенні декоративного деревного розсадника.
- Інвентаризація у шкільному відділенні декоративного деревного розсадника.
- Інвентаризація лісових культур.
- Рекреаційна інвентаризація лісів зелених зон.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

1. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Загальна кількість балів
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедалайнів

Практичні навички (виконання практичної роботи) оцінюються за результатами виконання практичної роботи чи виступу на семінарському занятті. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Практична робота може бути оцінена на

максимальну кількість балів, якщо студент вчасно виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час письмового опитування заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – залік. Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/woztgm>).

Перелік підсумкових питань

1. Дати визначення поняттю «інвентаризація зелених насаджень» та її значення.
2. Предмет, основний зміст і завдання дисципліни «Інвентаризація зелених насаджень».
3. Поняття про систему моніторингу довкілля та її складові.
4. Поняття про реєстр об'єктів благоустрою та реєстр зелених насаджень.
5. Нормативно-правові акти України, що регулюють облік зелених насаджень.
6. Усереднена вікова межа експлуатації дерев, чагарників і газонів у населених пунктах.
7. Мета та завдання інвентаризації зелених насаджень.
8. Класифікація видів інвентаризації зелених насаджень.
9. Об'єкти інвентаризації у межах населених пунктів.
10. Об'єкти інвентаризації поза межами населених пунктів.
11. Особливості інвентаризації лінійних, масивних та кущових насаджень.
12. Класифікація та характеристика об'єктів, що підлягають інвентаризації.
13. Основні нормативно-регламентуючі документи для проведення інвентаризації.
14. Основні етапи проведення інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах.
15. Поняття інвентаризаційного плану та його значення.
16. Камеральні роботи при обробці матеріалів інвентаризації.
17. Порядок проведення інвентаризації деревної рослинності.
18. Основні показники таксації дерев і методи їх визначення.
19. Оцінювання якісного стану окремих дерев та насаджень.
20. Порядок інвентаризації кущів, живоплотів і бордюрів.
21. Методика визначення кількості та стану чагарників.
22. Порядок інвентаризації газонів та визначення їх площі.
23. Порядок інвентаризації квітників та оцінювання їх стану.
24. Технічне приймання робіт у посівному та шкільному відділеннях розсадника.
25. Методи інвентаризації сіянців і саджанців (діагональні ходи, облікові площадки).
26. Порядок інвентаризації лісових культур та їх атестація.
27. Інвентаризація природного поновлення лісу та переведення його у вкриті лісовою рослинністю землі.
28. Основні показники ландшафтної таксації та типи лісопаркових ландшафтів.
29. Рекреаційна дигресія, її стадії та рекреаційна придатність території.
30. Життєстійкість насаджень та методи її оцінювання.

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів

ВКЛЮЧНО.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ISO 14031:1999 Environmental management – Environmental performance evaluation – Guidelines.

2. ISO/TR 14061:1998 Information to assist forestry organizations in the use of Environmental Management System standards ISO 14001 and ISO 14004.

3. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затверджена Наказом державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24 грудня 2001 р. № 226 [Електронний ресурс] / Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України. Офіц. джерело : сайт ВР України zakon.rada.gov.ua Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0182-02/page>

4. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів, затверджена Наказом Державного комітету лісового господарства України від 19 серпня 2010 р. № 260 [Електронний ресурс] / Державний комітет лісового господарства України. Офіц. джерело: сайт ВР України. zakon.rada.gov.ua. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10>

5. Лісовий кодекс України. Верховна Рада України. Офіц. джерело: сайт ВР України. zakon.rada.gov.ua. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

6. Роговський С.В., Струтинська Ю.В. Інвентаризація садово-паркових об'єктів з основами ландшафтної таксації: Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Біла Церква, 2021, 94 с.